

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**COLLATIO-||NVM SACRARVM|| LIBRI VIII.|| Tilmanni
Bredenbachij S. Th. D.||**

Bredenbach, Tilmann

Coloniae Agrippinae, 1592

VD16 B 7378

15. De Vdone Archiepiscopo Magdeburgensis, qui patrocinate D. Virgine Maria, obtinens scientiæ donum & Archiepiscopatum, monitisque D. Virginis resistens, & in Archiepiscopatu flagitiosè viuens, ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65002)

bus egestis terram circum circa tam longè operit, ut ad vicesimum lapidem vel milliare coli non possit. Sunt ibi multæ voragine, ita cineribus operte, ut vix cuitari possint ab illis, qui ut eius incendij naturam explorent, propius montem accedunt, è quibus plerique viui à voraginibus absorbentur. Emergit illic ignis quidam, qui aquam absomit, stupam non absomit. Visuntur illic mortuorum spiritus, qui in nora specie offerunt se familiaribus colloquiis hominum, idque adeò, ut adhuc viuere putentur ab illis qui eos nesciunt, vel submersione, vel alia violenta morte periisse. (Nam tales præcipuè apparent) cum autem orant eos amici, vel voti, ut domum redeant, dicunt cum ingenti gemitu, se petere montem Heclam, illicoque disparent. Voluit autem omnipotens Deus, eiusmodi in terris exstare loca terribilia, ut certius notint mortales, quæ poena maneat impios post hanc vitam, & sic discant timere Deum, ut possint æternos ignes euadere.

Petrus de Palude in Thesuro homiliarum, & Ioannes Nauclerus Chronograph. volum. 3. generat. 43. Petrus Canisius libr. 5. cap. 20. operis Mariani, Fulgosius. libr. 9. cap. 12. Conrad. Lycost. lib. 12. Theatri, & quidam alij, de Vdone Archiepiscopo Magdeburgensi, qui patrocinante D. Virgine Maria, obtinens scientiæ donum & Archiepiscopatû, moniti quæ D. Virginis resistens, & in Archiepiscopatu flagitiosè vniuers, seuerè puniunt.

CAP.

ANno Domini nongentesimo, quadragésimo, apud Parthenopolim, id est, Magdeburg in Saxonia, contigit factum terribile nimis, inauditum à seculis. Quod factum sic stylo veraci referā, vt omnibus innotescat, quantum malum sit in statu prelationis turpiter viuere, & patrimonium Christi, res scilicet Ecclesie, iniuste distrahere, & scandalorum factoribus subditos corrumpere, & moniales Deo dicatas ausu temerario violare. In prædicta igitur vrbe erat scholaris quidā nomine Vdo, qui liberalibus studiis insudabat, qui cum esset inertis ingenij, & nihil omninò proficere poterat, quantumcunque etiā magistri verberibus torquebatur. Quadam vice post enormes plagas scholas exiens, Ecclesiam maiorem ad honorem sancti Mauricij & sociorum eius magnificè fabricatam introiuit, ibique cum ingenti deuotione se prosternens, & Regine cæli clementiam, & beati Mauricij patrocinium pro illuminatione ingenij sui implorauit. Ac sic in precibus positus obdormiuit. Cui protinus mater misericordie apparens, dixit: Audiui orationem tuam, & vidi afflictionem tuam. Et ecce non solum scientie munus tibi tribuo, immò etiam post mortem Archiepiscopi, qui nūc præest, Ecclesiam principis mei Mauricij tuæ fidelitati commendo, quam si benè rexeris, præmium magnum consequeris.

ris: & si malè, in anima & corpore morieris.
His dictis Virgo disparuit, & iuuenis scholas
more solito repetiuit. Cùmque ad loquen-
dum aperuisset os, coepit omnes disputando
concludere, & in omni scientia peritissimus
apparere. Stupebant autem omnes, qui eum
audiebant, dicentes: Vnde huic tanta est inspi-
rata scientia? Nōne iste Vdo, qui heri macta-
batur vt bestia, & ecce hodie probatur Philo-
sophus? Post biennium Archiepiscopus Mag-
deburg moritur, & Vdo à cunctis electus Ar-
chiepiscopus efficitur. Confirmatus ergo &
pallio decoratus aliquātulum diu benè vixit.
Et, quia honores mutant mores, coepit procef-
su temporis consilium matris Dei negligere,
& propriæ salutis immemor esse, & voluptati-
bus deservire: Et dilapidare Ecclesiæ faculta-
tes, & nō solum sæculares sceminas, sed etiam
velatas violare. Insuper, quod deterius est, ad
omnium flagitiorum genera habenas laxare.
Sicque facta est eius vita omnibus odiosa, o-
mnibus detestanda. Pròh pudor, cùm multis
annorū curriculum memoratus Episcopus æ-
rem, mundumque totum suis sceleribus cor-
rupisset, & quadam nocte quādā nigrarum
monialium Abbatissam de regali cœnobio,
quod tunc Osti rholtz, nunc verò Vallis lilio-
rum dicitur, Cisterciens. secum in lecto habe-
ret, audiuit vocem in hæc verba terribiliter in-
tonantem; Fac finem ludo, quia lusisti satis
Vdo.

916 COLLATION. SACRAR.

Vdo. His dictis multum cachinnans, scititium
 suspicabatur Et mane facto rursus deliciis in-
 uoluitur, factusque durus quasi lapis ad pro-
 digiosę vocis comminationem minimę com-
 pungitur. Sequenti etiam nocte vocem simi-
 lem audiens, sed parui pendens stultus ille, vt
 antea in sua malitia perdurat. Noctę igitur
 tertię apud Abbatissam præfatam cubas, cum
 nephādum opus libidinosa commotionis ex-
 creuisset, vox sæpę dicta cum ingenti fragore
 intonuit, dicens: Fac finem ludo, quia lussisti
 satis vdo. Hac ergo voce tertię audita, stupe-
 factus aliquantulum ingemuit, sed non resi-
 puit, veruntamen iam damnationi proximus
 miser ille, coruinum quidem sæpę cecinit, sed
 nequaquam ad pœnitentię lauacrum propo-
 rauit. Mira dicturus sum, vera tamen, quę si
 Saxones, apud quos gesta sunt, reticere vel-
 lent, lapides clamarent, sicut sequentiã mani-
 festant. Post menses igitur tres canonicus qui-
 dam Ecclesię Magdeburgensis, Fridericus no-
 mine, vir etiam multum venerabilis, & ma-
 gnę sanctitatis, quadam nocte in choro sancti
 Mauricij existens, & orationi feruentius in-
 stans, Deũ pro sancta vniuersali Ecclesiã præ-
 cabatur, maximę & attentę pro sua, scilicet
 Metropolitana, & vt cõditor omnium, iustus
 iudex citius morbidum caput, Vdonem scilicet
 Episcopum, per interitum de medio, aut
 cesset in melius commutaret: verba pondus
 habue-

habuerunt. Et ecce secuta est protinus visio
nimis horribilis, & cunctis mortalibus me-
tuenda, maximè tamen rectoribus Ecclesiæ,
qui gregem Dominicum commissum præce-
dunt, & malis exemplis inficientes præcipitât
sæpius in infernum. Vidit ergo, & ecce ven-
tus validus omnes Ecclesiæ lampades pariter
extinxit: quapropter timore nimio correptus,
loco adhesit, steterunt comæ, vox est faucibus
interclusa. Tunc venerunt duo iuvenes, duos
cereos gestantes, & ad altare porcedetes, hinc
inde iuxta cornua confiterunt, ac totam il-
lam aulam lumine replent. Post quos ingressi
sunt alij duo, quorum vnus tapecia aure alta-
re decenter stravit: alter verò duas aureas ca-
thedras collocavit. Post istos alter quidam so-
lus venit pugil, strenuus incedebat euagina-
tum tenens gladium, & stans in loco Ecclesiæ
valenter clamabat: Omnes sancti, quorum re-
liquiæ hic habentur, Surgite, & venite ad iu-
diciû Dei. His dictis apparuit maxima, & præ-
fulgida multitudo vtriusque sexus. Alii mili-
tari habitu adornati, alij pontificalibus infulis
insigniti, & hi omnes chorum intrauerunt.
Tunc etiam apparuerunt duodecim viri reli-
giosi, in quorû medio gradiebatur Sole splen-
didior, regio diademate & sceptro adornatus.
Apostoli verò erant, & Dominus Iesus Chri-
stus cæli & terra Rex, quem mox vt omnes
viderant, deuotissimè adorauerunt, & supra
cathe-

cathedram sedere fecerunt. Adfuit præterea Regina caelorum Luna & stellis clarior, quam clarissima turba virginum sequebatur. sancti verò omnes Dei matrem venerantes geniculanter susceperunt. Cui Christus mox occurrens, & manum eius apprehendens iuxta venerabiliter collocavit. Et ecce postremò apparuit sanctus Mauricius dux gloriosus cum sua legione sex millibus, sexcentis, sexaginta sex, qui se vnanimiter prosternentes adoraverunt, dicentes: AEquissime iudex, & conditor seculorum, da iudicium: his dictis surgentes steterunt reuerenter præstolantes. Quibus Dominus dixit: Scio quid queritis: & adiecit, Vdonem Episcopum. Continuo quidam de adstantibus abierunt, & miserimum Vdonem de latere Abbatissæ trahentes miserabiliter adduxerunt. Quem sanctus Mauricius seuerius intuens, dixit: Domine mi, iudica. Ecce iste Vdo non episcopus, sed lupus; non pastor, sed raptor, necator, & deuorator gregis tui. Iste etiam est, cui Domina nostra mater tua scientiam donauit. Cui hanc Ecclesiam ad honorem nominis tui, sanctorumque tuorum commendauit, prædicens ei si bene reget, vitam perennem haberet: sin autem male, morte in corpore & anima moreretur. Iste insuper est, qui semel admonitus ac iterum ac tertio se corrigere noluit. Et non solum hanc Ecclesiam, sed etiam se, & omnia sibi commissa propheta-

phanando ad nihilum redegit, imò sponfas
tuas semper & vbiq̃ue turpiter & temerè vio-
lauit. His auditis Dominus præsidens iudicio,
sancto que respiciens, dixit: Quid vobis videtur
de isto? Pugil autem supradictus voce magna
clamauit, dicens: Reus est mortis. Iudex verò
& omnes sancti qui aderant, in hanc senten-
tiam conuenerunt, & quale genus mortis ille
impius deberet sustinere, tractauerunt. Tunc
iudex ait: Caput meruit amittere, qui sine ca-
pite tempus consumendo sordibus cõputruit.
Quo dicto pugil confestim Vdoni præcepit,
vt ceruicem tenderet. Quod cum Vdo fecis-
set, & pugil gladium ad ictum eleuasset, qui-
dam ex eis clamauit, dicens: Contine manum
tuam, donec ab eo reliquiæ auferantur. Tunc
quidam cum calice adfuit coram Vdone stās,
donec pugil miserimi hominis collum cum
pugno valido percussisset. Et ecce post quem-
libet ictum & pulsum hostia polluta per os e-
piscopi exiēs, in calicem corruit. Quas omnes
ille reuerenter suscipiens diligentissimè lauit,
& super altare in calicem ponens cum sua tur-
ba decenter inclinauit, abiit, & recessit. Post
hoc miserabilem Vdonem pugil sapredictus
aggrediens decollauit. Sicque tota illa con-
gregatio sanctorum disparuit. Canonicus au-
tem supradictus Iustus, qui hoc vidit non in
somnia, sed apertis oculis, stupens & tremēs, &
lumen in crypta reperiens, omnes Ecclesiæ lā-
pades

pades pariter reaccendit. Cumq; adhuc de factu dubius & anxius secū miraretur, tandē reassumpta audacia ad locum iudicij paululum processit, vidit calicem cum hostiis in altari, & caput à trunco longius proiectum, nec nō pavimentum sanguine madefactum. Cumque, quantū poterat exclamaret & diceret. O triste spectaculum, ô grande miraculum, ô tremendum iudicium, ô quàm horrendū est incidere in manus Dei viventis. Nam quos diu vt convertantur tolerat, non conuersos durius damnat. Post hoc omnes Ecclesiæ ianuas obseravit, & nullum omninō ingredi permittēs, donec Sole iā orto omnes potiores vr̄e clericos & laicos conuocat. Tunc ianuis reſeratis seueriſſimam Dei vltionem vdonē videlicet Episcopum in suo sanguine tabefactum omnibus ostendit. Et tunc, quæ audierat & viderat per ordinem enarrauit. Eadem verò die quidā ex capellanis suis nomine Bruno, cū legationē sibi cōmissam peregiſſet, Parthenopolim continuò famulis lōgē ante præcedētib; studuit remeare. Interim graui oppressus somno, arborem quandā vmbrosam videns de equo descendit, & frenum fortiter ad brachium ligans paululum requieuit. Et ecce ingēs globus spirituum immundorum cum turbis & tympanis, cum gladiis & sustibus, cum lanceis & securibus ad eundem locum gradu concito properabant. Cumque omnes conuenissent, vni

ex e
 ra p
 flitu
 clam
 app
 ca
 locu
 chap
 factu
 corp
 sum
 prot
 ficis
 & fa
 sum
 mer
 obm
 tus e
 plac
 illo
 dele
 lente
 post
 quer
 dedu
 ecce
 bens
 lum
 mor
 man

ex eis qui princeps videbatur, quia erat statu-
 ra procerior, & vultu terribilior, solium con-
 stituentes desuperposuerunt sine mora, Alter
 clamans & cachinnans, & tripudians eminus
 apparuit, de quo quidam velocioris Aquilis
 caeli præcesserunt & fortiter clamauerunt: Date
 locum, date locum, ecce princeps Vdo noster
 charissimus appropinquat. His dictis satellites
 sathanæ miscram Vdonis animam in effigie
 corporali catena ignea à collo constrictam ad
 summum principem peruexerunt. Cui sathan
 protinus assurrexit, saluans eum verbis paci-
 ficis in dolo: Benè, inquit, venisti, ô princeps
 & fautor & dilator regni nostri. Ecce parati
 sumus tibi & omnibus nostris fidelibus, pro
 meritis vestris reddere talionē. Cumque Vdo
 obmutesceret, sathan assistentibus ait: Fatiga-
 tus est ille noster dilectus huc veniēdo: & ideo
 placet vt confoletur: date ergo ei manducare.
 Illo autem renuente, & caput auertente, cru-
 deles ministri eius bufones, & serpentes vio-
 lenter impresserunt, & liquorem sulphureum
 postmodum infuderunt. Adhuc illo non lo-
 quente, sathan præcepit dicens; Ad balneum
 deducatur, & post horam ilicò reducatur. Et
 ecce non procul erat puteus cooperulum ha-
 bens. Quo ablato flamma vorax vsque ad cæ-
 lum erumpebat, quæ non solum arbores &
 montes & lapides, immò etiam aquam iuxta
 manatē velut stipulam consumebat. In quē
 iaseli-

infelicem illam Vdonis animam præcipra-
uerunt, & postmodum extrahentes in modum
ferri candentis totam igneam suo principi de-
tulerunt. Qui subridens; Nónne, inquit, bal-
neum suaue habuisti ó princeps? Tunc Vdo
damnatum se omnino videns, cœpit blasphemare,
& dicere; Maledictus satan tu, & omnis
familia tua, & omne imperiũ tuũ. Maledictus
Deus, qui me creauit, maledicta terra, quæ me
portauit, maledicti parentes, qui me genuerũt,
& maledicta omnis creatura tua in celo & in
terra. Tunc omnes dæmones vnà cum principi
suo cœperunt manibus plaudere, & diceret
Verè dignus est iste manere nobiscum, quia
peroptimè scit officium nostrum. Miratur
igitur nunc ad principalem scholam damnato-
rum, vt videat, audiat, sentiat, & discat am-
plius indeque non exeat in sæcula sæculorum.
Vix verba finierat, & ecce vnanimiter in o-
diosam illam creaturam irruerunt, eamque
impetuosè in tartareum illud barathrum ia-
ctando immerferunt, ac si cælum & terra &
omnes montes mundi huius ad inuicem qua-
terentur. Capellanus autem prædictus hæc
omnia in somnis videns & audiens, timuit
vehementer. Tunc princeps tenebrarum cum
ostendens, dixit; Videte ne fugiat clericus ille,
qui nos adspicit, quia semper adstitit malorũ
suorum cooperato, conscius & defensor: er-
gò sicut fuit fautor culpæ; sic sit particeps &
via-

vindictę. Ideoque ad illum puteum ad Dominum suum demergatur. Quo dicto, cum demones eum rapere vellent, & ipse effugere conaretur, repente à somno exsiliens euigilauit, sicque equus territus tam diu hinc inde saliebat & cursitabat miserum trahens hominem, donec à sua iunctura eius brachiū penitus soluebatur, difficulter tamen equum adscendēs, Parthenopolim venit, & mox vt dominum suum mortuum esse cognouit, visionē visioni, terrorem terrori, prodigium prodigio cumulauit, & omnia quę in via sibi acciderant, quęque viderat & audierat, patefecit, ostendēs à sua compage brachium auulsum, & repentiam caniciem in argumentum veritatis. Cives igitur videntes & audientes hoc horribile & insolitum Dei iudicium, vehementer timuerunt. Et cadauer ignobile procul ab vrbe in paludem iactauerunt. Quod bestię infernales cum plausibus & canticis, id est, cantibus laudis protius exceperunt, & huc illucque trahendo morsibus discerpsērunt, & ruricolas iuxta habitantes variis terroribus multoties affecerunt. Tandem consilio inito glebam illam maledictam de palude extrahentes combusserunt, & pulueres & cineres in Alibim proiecerunt. Mira res, tunc omnes, vt fertur, pisces suum gurgitem relinquentes, octanum adierunt, donec litanis & ieiuniis placato iam Domino, post decennium vix tantum

dem redierunt. Huius horrendi prodigij memoria iugiter præ oculis super pavementum marmoreum candidum & politum in decollatione Vdonis cruor est, qui tam indelibiliter adhæret pavimento, vt de essentia marmoris esse quodammodo videatur: super locum illum, vbi decollatio facta est, semper rapetia iacent. Et super electos Episcopos Te Deum laudamus canitur: & iuxta morem collocantur, ibi ad orationem prosternendo, vt videntes sibi caueant, ne fortè pereant sicut ille. A Domino verè factum est istud ad terrorem Episcoporum illius Ecclesiæ, & omnium inuitilium prælatorū, vt audientes contremiscant læsæ maiestatis terribile iudicium & seuerissimam vltionem.

Eusebii lib. 17. rerum Roman. & Ioann. Zonaras tom. 3. Annalium in Mauricio. Niceph. Callist. li. 18. cap. 40. histor. Ecclesiast. De admirabili visione Imp. Mauricij, qui ob excessus suos rogauit Deum, vt hic potius quàm in futuro reciperet, de que eius supplicijs.

CAP. XVI.

MAuricius Imperat. cum variis excessibus Deum graniter offendisset, vir quidam monachico habitu circumamicus, & in religione clarus, spata denudata à foro vsque ad anquam gladiatoris statuam discurrens Imperatorem omnibus in occasione gladij morturum prædixit. Similiter & Herodianus Mauri-